

Categoria: ADULTS

Modalitat: POESIA

ENTRE LES RUNES

Jaume Calatayud

I

Fins que no ho hagi perdut tot,
no et serà donat de percebre
la flamant dimensió de la llibertat,
el rang guaridor de la solitud,
l'alta dignitat de l'autarquia:
la grandesa.

Fins que no ho hagi perdut tot,
no abastaràs a mesurar
l'afonadora amargor de la desemparança,
l'orca densitat de l'isolament,
el frec càustic de l'absència:
la insignificança.

II

Un dels riscos més terribles a què estàs exposat
-la feblesa i la vanitat propicien els enfortiments-
és el d'estimar molt algú;
i un altre és que algú t'estimi molt,

perquè una de les situacions més tràgiques en què pots caure
-l'estimació desfermada et tempta de conjunyar-te-
és la de dependre molt d'algú;
i una altra és que algú depengui molt de tu.

III

Mai no confiïs les teves sofrances secretes a ningú,
mai no et traeixis revelant el teu íntim dolencós,
perquè ningú no t'entendrà,
ni sabrà comprendre els teus perquès;
només veuran en tu algú que fluixeja,
i que vol descarregar en ells part del pes que arrossega.

I l'única i miserable resposta a la teva confidència
seria una estereotipada i intranscendent commiseració
–mentre aprofitaven per recrear-se maliciosament
en la dissecció més impúdica de la teva ànima–
o un fariseu costat amb aspiracions reditícies.

IV

Assolir la inaccessibilitat essencial.
Que ningú no pugui pertorbar el teu ànim
amb la seva influència,
ni condicionar la teva voluntat
amb la seva coacció,
ni empremtar al teu sentiment
la seva petjada.

Esdevenir immune
a l'estúpida exaltació de l'alegria,
el devastador influx de l'aflicció,
l'emmetzinat estupefaent de l'amor,
la degradant ardència de l'odi,
l'absurd consol de l'esperança,
la ridícula follia de la desesperació.

Tancar la porta del teu íntim amb pany i forrellat.

V

Màgia:

hi va haver un temps en què senties
que hi havia algú agermanat amb tu demiúrgicament,
que el seu esperit i el teu compartien una mateixa essència,
i la afinitat entre ambdós era omnímoda,
i el mer fet d'estar junts esdevenia raó de ser.

Màgia:

hi va haver un temps en què estaves convençut
que havies nascut per dedicar-te a una determinada feina,
que a través d'ella la teva vida es substanciava i justificava
i lliurant-te a aquell quefer t'ennoblies
i el treball era labor, perquè l'esforç era plaer.

Màgia:

hi va haver un temps en què creies,
que algú t'estimava per sobre de qualsevol interès o egoisme,
que la teva vida i la seva no tenien sentit sinó anaven de la mà,
i la complicitat entre ambdós esdevenia passió,
i la necessitat que sentíeu l'un de l'altre us fonia en cada encontre.

Però, fracàs a fracàs, vas anar descobrint que la màgia sempre té truc,
que és sempre ficció, que mai no és real,
i et vas adonar que mai no havies tingut res de valor
ni mai no ho tindries.

Tanmateix, ets capaç de seguir vivint en el buit:
màgia.

VI

Desfer-te dels vincles, és desfer-te de tu mateix?

Potser no, ans al contrari,
potser només podràs aspirar a ser tu mateix
si ets capaç de desfer-te totalment dels vincles:
la família, la parella, els amics, les devocions...

Seria prudent, però, que et coneguessis prou
com per saber que ser tu mateix val la pena.

VII

¿Quan vas caure en l'error de creure
que la creativitat es pot gestar,
que la fulgència no sempre és innata,
que fa més qui vol que qui pot?

¿Quan vas caure en l'error de creure
que l'esforç et donaria el talent,
que la perseverança et faria brillant,
que el mètode et duria a l'eminència?

D'on no n'hi ha no en raja.

VIII

Darrera de l'amor, de l'amistat,
de la lleialtat, de la indulgència,
de l'ànsia de saber, de la professionalitat,
de l'honorabilitat, de l'esperit de sacrifici,
de l'altruisme, de la rectitud...,
realment hi ha alguna cosa més que vanitat?

Som alguna cosa més que matèria vanitosa?

IX

Benaventurats els mediocres,
perquè no hauran de patir el setge de l'enveja.

Benaventurats els conformistes,
perquè no cremaran al foc de l'ambició.

Benaventurats els ignots,
perquè es lliuraran del combat per la preeminència.

Benaventurats els cínic,
perquè no seran pastura dels convencionalismes.

Benaventurats els descreguts,
perquè no cauran a les urpes dels fanàtics.

Benaventurats els indolents,
perquè no deliraran emmetzinats per les passions.

Benaventurats els dubitatius,
perquè no seran esclaus dels imperatius de la certesa.

Benaventurats els incapaços de volar ni tan sols amb la imaginació,
perquè mai no podran sentir que els han trencat les ales.

X

A l'afonament no et du la desesperació
sinó l'esperança.

El que et fereix no és el desamor
sinó l'amor.

A la decepció no t'aboca el traïment
sinó la confiança.

El neguit espiritual no et neix de la descreença
sinó de la fe.

No cerquis les claus dels teus crebants en els efectes finals
sinó en les causes primeres.

XI

D'on prové l'anihilat que veus al mirall?
-amb la derrota estergida a la mirada,
amb la decrepitud solcada al gest,
amb l'evidència del deixament envilint-li la imatge...

En quina laberíntica foscor se li han anat extraviant
la il·lusió i la fantasia, els afanys i l'entusiasme,
la rebel·lia i l'idealisme, la força i l'enteresa,
la aplom i l'autoestima...?

Com es perpetra aquesta identitat desolada a què t'enfrontes?

XII

Amb ulls cecs –perquè ja no vols veure–,
amb orelles sordes –perquè ja no vols sentir–
i amb boca muda –perquè ja no vols parlar–
avances per un passadís d’obscuritat i silenci contranaturals.

XIII

El pes del fracàs et vincla, t'humilia, t'avergonyeix;
és un llast aclaparador, suma d'errors –no vas saber veure que...–,
covardies –no vas gosar d'afrontar la...–,
febleses –no vas poder superar el...–
i mancances –no vas abastar a...

Tanmateix, et queixes de la dissort –“No vaig ser afortunat en...–,
del proïsme –“No vaig trobar mai qui...–,
de la injustícia –“No se'm va donar l'oportunitat de...–,
i de l'herència –“No vaig néixer amb capacitat per a...–,
quan el fracàs és tot teu, exclusivament teu, merescudament teu;
tingues almenys la dignitat d'assumir-lo.

XIV

Per què encara no has fet net quant als vestigis d'aprensió a la mort?

Si realment abjures de la vida,

si la hipòtesi que avui no tingui demà t'embalsama l'ànim,

si l'única possibilitat que t'excita el pensament és la del no res,

per què segueixes sotmès al despotisme de l'instint?

XV

Has defugit el compromís ferm, l'esforç exigent, el repte elevat,
amb el dejecte argument d'un inconformisme de firaire barater.
Has alimentat el teu ego malaltís amb les engrunes de vanitat
que obtenies d'uns insubstancials lluentons d'excel·lència.
Has falsejat la teva naturalesa, simplista i frívola,
valent-te de discursos arters i maneres entabanadores,
i amb la impostura de una vitalitat pseudointel·lectualitzada
has cremat els teus dies al foc d'un rudimentari hedonisme d'eixorc.

Però la misèria del teu llegat ho dirà tot de tu.